

ELECTRIC ENERGY MARKETING OF THE LIBERALIZED MARKET

Zdeněk Hradill

Bachelor Degree Programme (3), FEEC BUT
E-mail: xhradi07@stud.feec.vutbr.cz

Supervised by: Martin Paar
E-mail: xpaarm00@stud.feec.vutbr.cz

ABSTRACT

This paper deals with the main reasons for starting of liberalized energy market in the Czech Republic and describes legislation of this market, especially Act No. 458/2000. It is also presented new institutions which were created by this law.

1. ÚVOD

Důvodem k liberalizaci energetického trhu v ČR bylo přizpůsobení se celoevropskému trendu, který vidí v liberalizaci prostředek k snížení cen elektřiny v důsledku většího konkurenčního prostředí.

2. LEGISLATIVNÍ PROSTŘEDÍ V ČR

Liberalizace trhu s elektrickou energií byla zavedena v ČR jako reakce na vyvíjející se trend liberalizování trhů ostatních států Evropské unie (EU). Česká republika musela přizpůsobit svou legislativu v elektroenergetickém odvětví legislativě Evropské unie. Proto vznikl zákon č.458/2000 Sb. zabývající se podmínkami obchodování s elektrickou energií a následně zákon č.670/2000 Sb., který upravuje zákon č.458/2000 Sb. Tyto zákony jsou obdobou evropské směrnice č.2003/54 ES, která se zabývá vnitřním trhem s elektrickou energií. Důležitým a zásadním krokem také bylo udělení kompetencí Ministerstvu průmyslu a obchodu (MPO), které jako jediný ministerský institut je zodpovědný za tvorbu energetické legislativy a Ministerstvo financí v tomto ohledu nemá na vývoj legislativy žádný vliv. Dalším aspektem liberalizace trhu s elektrickou energií v ČR byl vznik nových institucí a to Energetického regulačního úřadu (ERÚ), Operátora trhu s elektrickou energií (OTE) a Státní energetické inspekce (SEI). Důležitým pojmem se stal také pojem „unbundling“ což se dá volně přeložit jako „rozbalení“. Význam tohoto pojmu je v tom, že byl oddělen obchod od distribuce což má za následek tzv. úplnou liberalizaci energetických odvětví. Trh s elektrickou energií byl tak v důsledku úplné liberalizace rozdělen na výrobu elektrické energie a obchod s elektrickou energií s tím, že přenos elektrické energie a distribuci elektrické energie nejsou předmětem trhu, ale regulované činnosti. S tímto rozdělením vznikly také subjekty jako je výrobce elektrické energie, provozovatel přenosové soustavy (PPS) (v ČR má na tuto službu monopol společnost ČEPS), provozovatel distribuční soustavy (PDS) a obchodník s elektrickou energií. Pro konečného zákazníka je nejdůleži-

tější obchodník s elektrickou energií a distributor elektrické energie, kteří jsou zodpovědní za konečnou cenu, za kterou je elektrická energie konečnému zákazníkovi nabízena. Liberalizovaný trh proto skýtá možnost výběru dodavatele elektrické energie přičemž oprávněného zákazníka nemusí vůbec zajímat jakým způsobem dodavatel elektrickou energii k oprávněnému zákazníkovi dopraví. Podmínkou výběru dodavatele elektrické energie je, aby měl licenci na obchod s elektrickou energií, kterou uděluje žadateli Energetický regulační úřad. Při následném nedodržování podmínek je každý jednotlivý subjekt povinen odstranit vzniklé nesrovnalosti a v případě nadáleho porušování licenční smlouvy a při nezájmu odstranit vzniklé potíže může jednotlivým subjektům udělit pokutu instituce k tomuto kroku oprávněná, kterou je v ČR Státní energetická inspekce (SEI).

2.1. FUNKCE ENERGETICKÉHO REGULAČNÍHO ÚŘADU (ERÚ)

Hlavními úkoly ERÚ jsou důraz na kvalitu a spolehlivost dodávek elektrické energie spotřebitelům, ochrana zájmů spotřebitelů před snahou energetických společností zvyšovat ceny energií, podporovat konkurenční prostředí a stabilizovat cenové úrovně regulací přiměřeného výnosu podnikatelských aktivit kvalitní, spolehlivou a bezpečnou dodávkou elektrické energie konečným zákazníkům. Dále má nestarost i udělování licencí pro jednotlivé druhy podnikání v energetice.

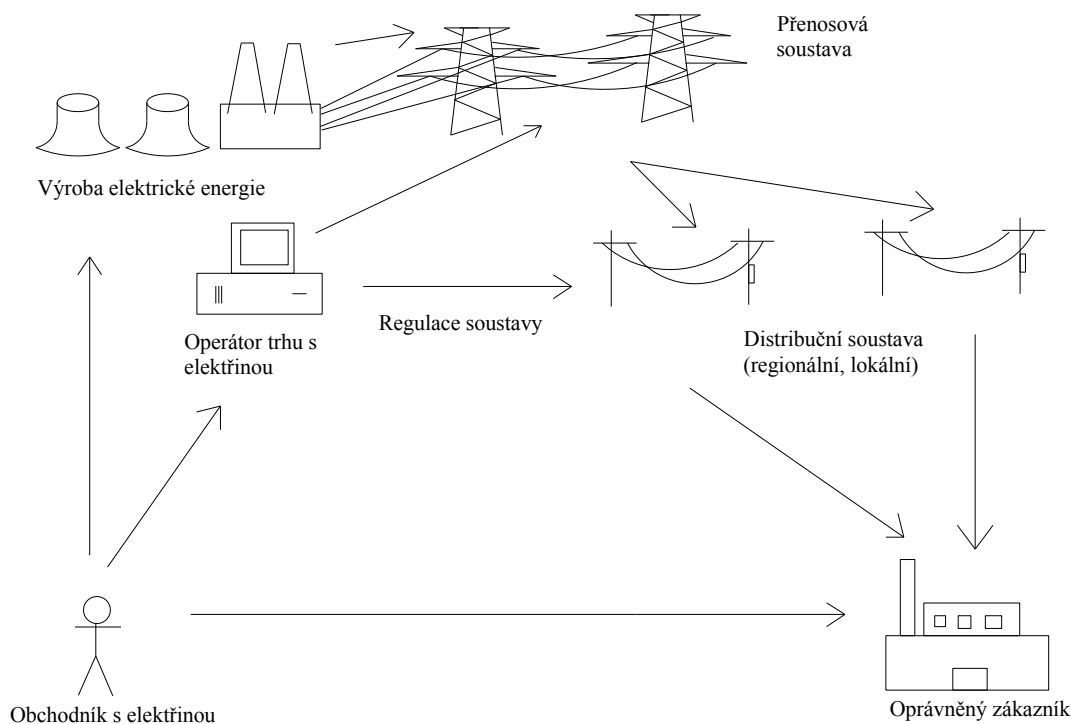
2.2. FUNKCE OPERÁTORA TRHU S ELEKTRICKOU ENERGIÍ

Tento institut provozuje systém pro uskutečnění změny dodavatele a poskytování údajů k fakturaci obchodů s elektřinou i distribuce. Dále zajišťuje systém jednotného vyhodnocení a zúčtování odchylek v energetické soustavě (ES) ČR, také se stará o bezpečnost energetického trhu a vede registr povolenek na oxid uhličitý.

3. POPIS OBCHODOVÁNÍ V ČR

První podmínkou je pro konečného zákazníka výběr nejvhodnějšího dodavatele elektrické energie. Pokud je konečným zákazníkem samostatný subjekt, který není pod správou státu, kraje nebo města, má možnost si vybrat dodavatele dle vlastního uvážení na rozdíl od subjektu spravovaného veřejnou institucí. Tento subjekt se musí řídit zákonem o veřejných zakázkách. Dalším krokem je uzavření smlouvy o připojení a ve většině případů smlouvy o sdružených službách (zahrnuje dopravu a dodávku). Při splnění těchto podmínek je dále důležité jedná-li se o odběratele připojeného na vvn, vn nebo nn napětí, protože pro každého platí jiné podmínky. U odběratelů připojených na vvn nebo vn je důležité vhodně určit velikost rezervované kapacity, která se udává v Kč/MW a může se předplatit na rok nebo na měsíc dopředu, nebo lze kombinovat mezi těmito možnostmi a to tak, že odběratel si předplatí množství, které ví, že spotřebuje a zbytek doplatí v měsíci kdy potřebuje kapacitu zvýšit. Nesprávná volba rezervované kapacity může vést k neekonomickému hospodaření a zbytečnému zvýšení platby za elektřinu. Odběratelé ze sítě vvn mají platbu za elektřinu levnější než odběratelé ze sítě vn, protože ti musejí platit navíc ještě za transformaci. Pokud se stane, že stávající dodavatel nebude již schopen svoje služby poskytovat, odběratel připojený na síť vn nebo vvn má tříměsíční lhůtu na vyhledání nového dodavatele elektrické energie. Pokud by tak neučinil, stal by se černým odběratelem a porušil by tím zákon. Pro odběratele typu domácností nebo malý zákazníci (konečný zákazník, který v pracovním poměru zaměstnává méně než 50 lidí a jehož čistý obrát nepřekročí za poslední období 50 mil.Kč) připojení na síť nn platí jiné podmínky. Zde je oddělena platba za distribuci a za dodávku elektrické energie tak, že u plateb za distribuci je stanovena sazba za distribuci

1MWh a sazba za stálý měsíční plat plus sazby za ostatní regulované položky a u platby za dodávku je stanovena sazba za dodávku 1MWh a sazba za stálý měsíční plat. Tito odběratelé jsou následně zařazeni do různých tarifů a sazeb podle toho, za jakým účelem odebírají elektrickou energii. Jiné sazby platí pro odběr, který bude využíván pouze k napájení běžných elektrických spotřebičů a jiné pro využití elektrické energie na akumulaci ohřev nebo na ohřev vody. V případě potíží se tito zákazníci mohou obrátit k dodavateli poslední instance (určí ERÚ).

Obrázek 1: Popis trhu s elektrickou energií.

4. ZÁVĚR

V současné době je pro konečného zákazníka důležité, že si může vybrat dodavatele elektrické energie, ale ne distributora elektrické energie, protože je na každé území udělena jen jedna licence s tím, že cena za distribuci je pevná a cena za dodávku elektrické energie se řídí trhem.

LITERATURA

- [1] Fiřt, J.: Energetická legislativa v kostce 2, Praha, Done s.r.o 2005, ISBN 80-903114-2-3
- [2] Holuška, K.: Manažerská praxe podnikového energetika, Praha, Vítkovice a.s 2006,